

Draagvlak creëren voor sociale initiatieven binnen de vereniging

De sportvereniging als ontmoetingsplek voor nieuwe doelgroepen

Steeds meer sportverenigingen willen iets betekenen voor kwetsbare doelgroepen in hun wijk. Voor kinderen bijvoorbeeld, of volwassenen en ouderen voor wie sporten of bewegen geen vanzelfsprekendheid is. Hoe word je een open club en hoe neem je leden mee in deze transitie?

Wat is een open club?

Een ondernemende, open sportvereniging speelt in op de behoeften van eigen leden en betrokkenen én stelt zich bewust open voor specifieke doelgroepen in de lokale omgeving. Een open club denkt dus vraag- en buurtgericht. Zij zoekt samenwerkingspartners, zoals organisaties uit het sociale domein en de overheid, om (kwetsbare) mensen uit de buurt te laten sporten, bewegen of op een andere manier te betrekken bij de vereniging. Een open club helpt deze mensen om door sport persoonlijke winst te boeken en om beter in de maatschappij te participeren.

Ter inspiratie: opleiding tot voetbaltrainer

Voetbalvereniging De Meern wil risicjongeren meer laten meedoen in de maatschappij. Samen met Stichting Harten voor Sport Utrecht - de Utrechtse organisatie voor sport en bewegen - en Hogeschool Utrecht leidt de vereniging risicjongeren op tot voetbaltrainer. Zo ontwikkelen de jongeren, met ondersteuning van vrijwilligers, vaardigheden die ook inzetbaar zijn in onderwijs of werk.

In vijf stappen naar een open club

1. Bepaal wat de vereniging wil en kan betekenen voor kwetsbare mensen en waarom

Ga hiervoor in gesprek met leden, ontdek waar de energie zit en welke talenten en drijfveren leden hebben. Laat zien wat een open houding op kan leveren: meer reuring op de vereniging, de vereniging als ontmoetingsplek, meer vrijwilligers, een beter imago, een hogere bezettingsgraad van accommodaties en meer ledenbinding of -groei. En niet in de laatste plaats betekenisgeving: samen help je medemensen vooruit in het leven.

TIP

NOC*NSF organiseert met sportbonden en diverse lokale en regionale partners inspiratiebijeenkomsten voor bestuurders van sportverenigingen. Tijdens deze sessies doen deelnemers nieuwe ideeën op door uitwisseling van kennis en ervaringen. Vragen die centraal staan, zijn: waarom wil je je als vereniging meer openstellen? Hoe wil je dat doen? Wat maakt jouw club open? Zie sport.nl/openclub.

2. Ontwikkel samen een visie

Creëer samen een visie die gedragen wordt door bestuur, vrijwilligers en leden. Het is mooi als dit een langetermijnvisie is die laat zien waar je de komende jaren naartoe wilt werken. Maar je kunt ook kleinere stappen zetten. Belangrijk is dat de gedragen visie past bij de cultuur en identiteit van de vereniging en realistisch is.

Kracht van Sport

In 2013 ging Kracht van Sport van start: een programma van het Oranje Fonds, in samenwerking met NOC*NSF en Kenniscentrum Sport. Dit programma steunde sociale sportinitiatieven van coalities bestaande uit organisaties uit sport, zorg en welzijn. Het programma Kracht van Sport is inmiddels afgerond. Inspirerende voorbeelden uit dit programma en meer informatie over sociale sportinitiatieven vind je op oranjefonds.nl/sport.

TIP *Tip: Kun je wel wat hulp gebruiken bij het ontwikkelen van een visie? Schakel een procesbegeleider in, volg als bestuur een verenigingstraject via de Academie voor Sportkader of Besturen met een Visie, gericht op het ontwikkelen van een (maatschappelijke) visie. Zie besturenmeteenvisie.nl of academievoorsportkader.nl/bijscholingen/verenigingstrajecten.*

Welke rol kan een vereniging spelen?

Sportverenigingen kunnen zich grofweg op drie manieren openstellen voor specifieke doelgroepen:

- door de eigen accommodaties en faciliteiten beschikbaar te stellen aan bijvoorbeeld zorgaanbieders;
- door actief open te staan voor kwetsbare mensen, hen te introduceren in het reguliere verenigingsleven en gepast te begeleiden;
- door mee te doen in een samenwerkingsverband en aanbod te ontwikkelen, zoals speciale trainingen of competities.

3. Focus op een specifieke doelgroep en achterhaal de behoeften

Wil je specifiek aanbod ontwikkelen? Vraag buurtbewoners, de gemeente en professionals van bijvoorbeeld het sociale wijkteam wat de behoeften zijn van de doelgroep. Betrek de doelgroep zo snel mogelijk. Vraag naar hun doelen en behoeften ten aanzien van sport- en beweegaanbod en naar praktische zaken als dagen en tijdstippen. Laat je doelgroep meedenken in het plan van aanpak en geef verantwoordelijkheid.

Je kunt ook besluiten geen speciaal aanbod te ontwikkelen, maar wel bewust open te staan voor kwetsbare mensen. Creëer een veilige, gastvrije omgeving waarin zij (onder begeleiding) net als ieder ander lid meedraaien.

Met wie werk je samen?

De doelgroep is uitgangspunt. Ga in gesprek met organisaties en professionals waarmee de doelgroep in contact staat. Sociale wijkteams zijn de centrale speler in de zorg- en welzijnssector. Denk ook aan speciaal onderwijs, jeugdzorg, GGZ-instellingen, gezondheidscentra, maatschappelijke opvang, UWV, revalidatiecentra, vluchtelingenopvang, bewonersorganisaties en de gemeente. Vraag wat de behoefte van de doelgroep is en waarbij partners kunnen helpen.

Ter inspiratie: breed (beweeg)aanbod voor ouderen

Gymnastiekvereniging Flik-Flak wilde samen met de accommodatie Flik-Flak en de Ouderensoevereïteit een ontmoetingsplek creëren voor ouderen in de wijk. In en rondom de accommodatie wordt inmiddels een breed (beweeg)aanbod voor ouderen georganiseerd door vele aanbieders. Ook is er mogelijkheid om samen een kopje koffie te drinken. Dit heeft Flik-Flak veel nieuwe, ervaren vrijwilligers opgeleverd.

TIP *Groei mee met de doelgroep. Probleemjongeren tussen de 12 en 16 jaar blijven niet eeuwig kind. Wil je deze jongeren aan de vereniging binden, bevraag en betrek ze dan bij het ontwikkelen van nieuw aanbod en de rol die zij zelf willen oppakken.*

4. Zoek de samenwerking op

Zoek de samenwerking op met mensen en organisaties die de doelgroep goed kennen. Zij brengen kennis in over wat deze mensen precies nodig hebben en waar kansen én grenzen liggen. De vereniging moet een veilig sportklimaat bieden, met trainers en vrijwilligers die over de juiste vaardigheden beschikken. Professionele partijen in zorg en welzijn kunnen hierbij ondersteunen. Ga ook in gesprek met de gemeente en probeer aan te sluiten bij gemeentelijk beleid.

5. Bepaal wat nodig is en ga aan de slag

Ga na wat je nodig hebt om aanbod voor de doelgroep te realiseren. Denk hierbij aan kennis over de doelgroep, specifieke materialen, accommodatiespecificaties en competente trainers en begeleiders. Probeer hierbij zoveel mogelijk gebruik te maken van wat binnen de eigen vereniging en bij samenwerkingspartners beschikbaar is. Sta in het proces ook herhaaldelijk stil bij de afstemming met de doelgroep en samenwerkingspartners en de borging van het aanbod binnen de club. Ga in de eigen vereniging en bij samenwerkingspartners na of alles in huis is om de kwetsbare doelgroepen ook op de langere termijn te helpen.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie en inspirerende voorbeelden op sport.nl/openclub of zoek op allesoversport.nl naar de online uitgave 'De plus van de open club'.